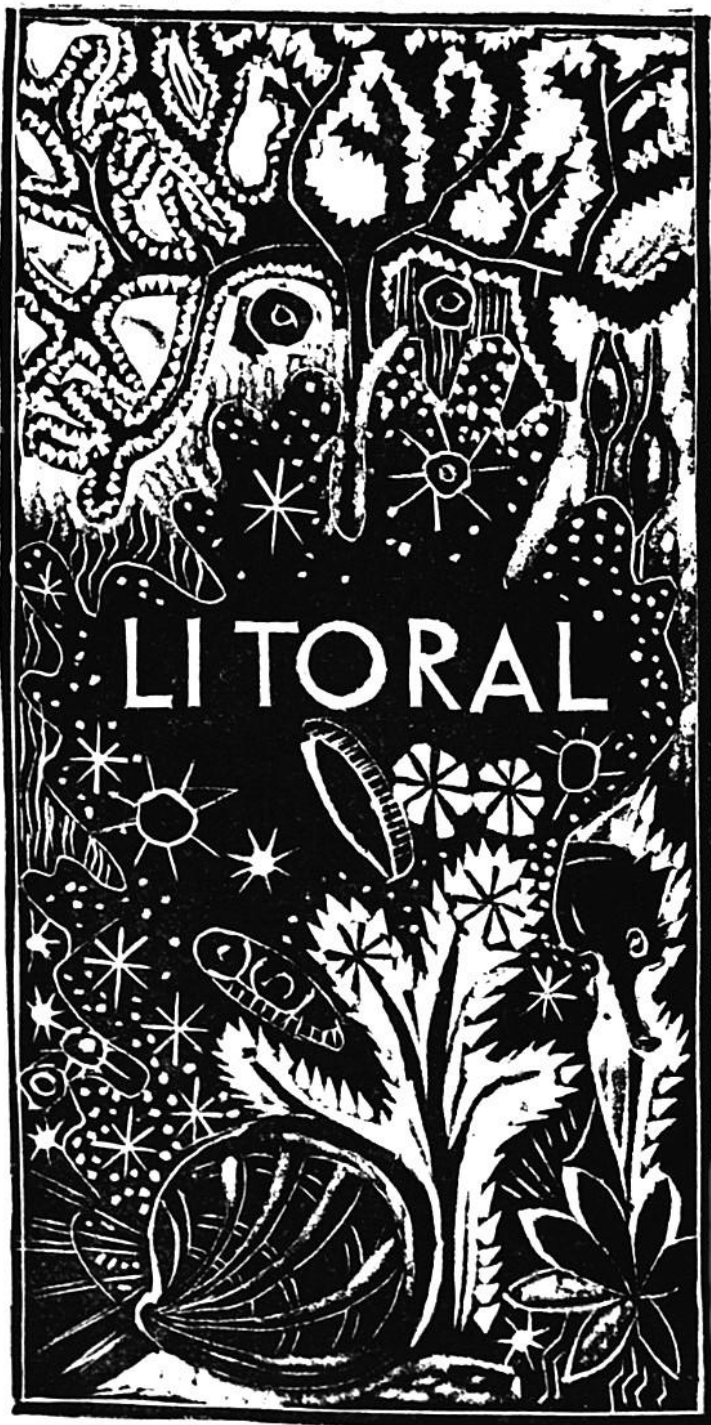

An I

Iunie 1939

Nr. 2

Inscris in Registr. Publ. Periodice al Trib. Constanța
S. I-a sub Nr. 2 din 6 Febr. 1939. Director Pro-
prietar și Redactor responsabil: *Dumitru Olariu*.
Redacția și Ad-ția: Constanța, str. Scarlat Vîrnav, 20.

Apare lunar

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța

ULTIMĂ ÎNTILNIRE

Iubitul meu, ce înger a dat întâlnirii noastre
Acea oră gravă a întâlnirilor mari?
Ce capăt de mie de ani
Cînd toate lucrurile au limpezimea dela început,
Ne-a făcut să ne vedem cu ochii clari
Pe care oamenii îi au cînd se întorc în Dumnezeu?!

Cît de luminoase sunt drumurile tale, iubitul meu,
Zăpezile dintr'o mie de ierni nu sunt atît de luminoase.
Cît de reci sunt drumurile tale, iubitul meu.
Vezi tu, în ultima noastră viață,
Soarele ne încununează nunta, în cer,
Cu lumini de argint și de ghiață.

Cît de grea e dragostea ta, iubitul meu,
Grea ca veșnicia, în care mă întorc
Cu toate cîntecele, cu toată poezia.
Alături de tine, cînd nu vom mai fi nici tu nici eu,
Alături de stele, de vînturi, de ape
Caerul marei morți, cu miini de'ntunerec să-l torc.

Grea și frumoasă e dragostea ta, iubitul meu,
Cum numai moartea e grea și frumoasă, nespus.
Cercul brațelor tale mă trage spre funduri negre de ape
Ziua e tot mai străină, tot mai departe
Și soarele coboară 'n cet și calm înspre apus.

ANIȘOARA ODEANU

GENIUL

Invăluie-i somnul seninul
Cer, stelele-i ardă nepieritoare
Pe culmile unde pururi suspinul
Apune și moare.

Acopere-l noaptea numai, străbuna,
Soarelui mumă și lumilor toate,
Valuri nălțind să-l mîngie luna
In singurătate.

De-a zeilor mină va fi 'ncununată
Palida frunte cu ramuri de laur!
Pădurea să-i cînte de vînt fermecată
Prin frunze de aur!

HORIA STAMATU

FAUNĂ MARINĂ

Meduze

Procesiuni festive de albe baldachine
meduze calm porniră sub ape euxine,
cînd flacări verzi de alge, în dimineața clară,
lin despletesc lumina din profunzimi afară.

Crabi

Armuri medievale și schingiuri de clește
expun cu teamă crabii, iar liniștea cioplește
ghiocuri mari, în piatră, și scorburi, pentru ei;
stau nemișcați ca triste încremeniri de smei.

Cai de mare

Tritoni minusculi seara se plimbă prin păduri
de alge și ascultă, stinghere creaturi,
cum marea, arcuindu-și stelara draperie,
poemele albastre în țărnul rupt își scrie.

Scoici

Par scoicile mici nave cu ancora pe stinci,
cu panglici peste ele de alge verzi, adînci;
închise în cochilii, ca într'un pumn, tăcute,
cresc roz mărgăritarul în cărnuri, printre cute.

IOAN MICU

DIMINEAȚĂ EUXINA

Vulcanul stins al nopții izbucni
Atît de crîncen, de neașteptat.
Că lava lui fierbinte, lingă zi,
În auroră s'a pietrificat.

Ermetizate raze 'n diamant
De cast îngheț sticlese interior,
Ca frunzele intacte de acant
În geologic strat. nemuritor.

MELODIE

Acum, că niciodată mina ta
Nu însemnat un fluviu mai aproape
De mare, cum a obosit pe clape,
Sfîrși-vom îndumnezeiți așa ?

Ori vom simți pe malurile sfinte
Cum însuși Creatorul revărsat
Va poposi o clipă, înainte
De-a nărui aripa ce ne-a dat ?

DUMITRU OLARIU

■ Poate giadul tău, prietene, nu va pluti în miracol marin. Totuși, scara, pe puate, când se vor aprinde feerii în pumnii de lumină ai becurilor, să-ți lași mintea să se cufunde, ca o lespede albă sub ape negre, în noaptea fără sfârșit a miturilor mării. Vei vedea apărind ca pe un ecran zeiță, le imagineare din tala-zuri. Vor trece pe dinainte Tritoni tirind, în fuga lor peste valuri — mici sini de Nereide — sumptuos car poseidonic, lucrat de meșterii mării în grote de mărgear: înflăcărat. Pe urma lor, sfios, va scoate capul, incununat cu plante verzi de apă, bătrînul Glaukos, mărunt zeu al valurilor. Tinere Nereide vor face lanț de brațe albăstrui în jurul bietului moșneag, îl vor necăji trăgîndu-l de barba în care i s'au încileit scoici și alge. Dacă-l vei privi, rămas singur, mai de aproape și dacă se va încrede în tine ca în mare, atunci — din gura lui aurită de basme — vei auzi minuni de povești. Din ascultare te va fura pe tine, pierdut cu privirea în negrul perdelei nocturne, un cîntec al sirenelor mării. De după coșul vaporului întunecat de noapte, va ivi alb chip de gorgonă luna. Sirenele, culcate pe valuri, ușor legănate, vor cînta discret ca pașii îndrăgostiților prin iarba unei poeni de liniște. Ascultă-le, prietene, în timp ce văluri fine de spumă se înfășură lin pe trupul lor. Stralucirea de orihale a pielei, gemenele reliefuri ale sinilor, rotunzimea lunară a umerilor, coloanele de templu minuscul ale brațelor, elipsa de farmece a coapselor, fac din sirene afrodite — zeițe mici născute din spuma undelor mării. Și astfel, prietene, vei încerca — navigînd — trăirea tot mai deplină a minunilor destăinute, de marea zeiță a grădinilor albastre, Amfitrite. I. M.

■ Gravurile de sculptorul *Cristea Grosu*.

■ Se implinise cincizeci de ani dela moartea lui Mihai Eminescu, expresiune desăvârșita a geniului poetic. O jumătate de veac, în care orizonturile lirismului românesc, amplificate de el și integrate în universalitate, nu au fost depășite nici atinse. Timpul nu a izbutit să smulgă nicio petală, și strice nicio armonie din opera sa, aurora de incantații și revelațiuni. Il revendică, dimpotrivă, în eternitate — și aceasta constituie cea mai prețioasă cinstitoare adusă lui și neamului său. Mihai Eminescu este o monumentală sinteză de arderi interioare, de viziuni și virtuozități fără seamăn, o plămădire din nou a lumii în tiparele ei originare. Chinuit de marile probleme ale existenței și condiției umane, ale vieții și ale morții, spiritul său agitat își găsește adeseori refugiul în mijlocul firii pe care puțini au descris-o ca el, în cuvinte asemănător de simple și de sugestive, totodată. Glorificând trecutul în opoziție cu prezentul ce i se pare josnic, Mihai Eminescu redă odată cu figurile voevodale din legenda măreață a neamului, atât de scump lui, fermecătoare priveliști de codri, de ape, de stele, într'o vibranta corespondență sufletească, asemeni oglinzilor narcisiene. Astfel, poate nu este o simplă întâmplare că evocatorul lui Mircea, „Domn a toată Țara Românească dela Munte la Marea cea mare” își adapă de atâtea ori inspirația din „mișcătoarea mărilor singurătate”, pină unde se întinsese odinioară stăpînirea nebiruitului Domnitor, sie însuși dorindu-și mormintul „la marginea mării”. Deși nu a văzut-o niciodată, Mihai Eminescu este totuși adevăratul talmăcitor al mării în scrisul românesc; putem chiar afirma că el este acela care a consacrat-o în conștiința literaturii noastre, înprospătînd și orientînd izvoarele inspirației poetice spre vasta ei împărăție albastră. „Călăuzind singurătăți de mișcătoare valuri” (ca în „Luceafărul”) ori „turburată și înaltă” (ca într'o comparație din Scrisoarea III), marea devine la Eminescu o preocupare stăruitoare, o pasiune aproape, incintîndu-i sufletul — el însuși turburat și înalt — cu sublimul pelcrinaj al apelor sale infinite, cu măreția unei priveliști incomparabile. O bună parte din poeziile sale cuprind astfel peisagii marine de o frumusețe unică. Și nu ararori versurile lui Eminescu par străbătute de fluxul invizibil și muzicalitatea unei mări în continuă undulațiune, ceva din frămîntarea întregii mări, a tuturor mărilor cutropite de uragane învolburîndu-i

scrisul. Geniul său intuieste cu ușurință perspectivele nebănuite și rezonanța amplă ce o poate dobîndi poezia incorporîndu-și acest element dinamic al naturii pe care el îl folosește cu măiestrie. De aceea, regăsim în poema „Luceafărului”, în plan superior și în toată plenitudinea ei, marea, înfățișată de Eminescu drept cel mai potrivit cadru în care geniul și-ar putea destăinui infinitul și singurătățile. Încă dela începutul poemei, fata de împărat furișîndu-se la fereastră și așteptînd ivirea Luceafărului își simte sufletul inundat de splendoarea volubilelor întinderi marine:

„Privea în zăre, cum pe mări
Răsare și străluce,
Pe mișcătoarele cărări
Corăbii negre duce“

Luceafărul însuși e un „Domn al valurilor”. Părăsindu-și împărăția visului, el nu putea descinde decît tot într'o împărăție, în împărăția mării:

„Și s'aruncă fulgerător,
Se scufundă în mare“

Dar marea, în concepțiunea lui Eminescu — similitudinea cu ipoteza biologică a monadelor lui Haeckel putînd sugera observațiuni folositoare — nu este un corp anorganic, este viața însăși în aspra și fecunda ei desfășurare. Luceafărul marturisește: „mamă-mea e marea”. Din ea se va naște:

„Și apa unde-au fost căzut,
În cercuri se rotește.
Și din adînc necunoscut
Un mîndru tinăr crește“,

Lumeasca sa intrupare se va face deci cu prețul unor mari sacrificii, cu durerea renunțării la ceace are dumnezeiesc în sine:

„Am coborît cu-al meu senin
Și m'am născut din ape“

va spune Luceafărul, însuși cuvîntul „am coborît” subliniînd această renunțare. Vrajită de chemarea lui, fata de împărat ascultă și vede par'că aecea frumusețile ce i le zugrăvește:

„Colo 'n palate de mărgean
Te-oiu duce veacuri multe
Și toată lumea 'n ocean
De tine o s'asculte“

Cu toate insistențele unui paj „guraliv și de nimic” Luceafărul încă:

„Dă orizon nemărginit
Singurătății mării“

și inaccesibila lui solitudine o îndurerează

„Cînd ale apei valuri trec
Călătorînd spre dinsul“

Toată zădărnicia frămîntărilor omenești și veșnica prefacere a lumii, Eminescu o concentrează în două versuri, deasemenea de inspirație marină:

„Cînd valuri află un mormînt,
Răsare în urmă valuri“

Pe pămînt însă geniului nu-i este dată în putința fericirea, de aceea Luceafărul

„Nu mai cade ca 'n trecut
În mări din tot înaltul“

ci reîntors în locul lui merit, în cer, va privi nemuritor cum

„Răsare luna liniștit
Și tremurînd din apă“

încununînd cu vîpăile ei de o clipă un noroc trecător. În cea mai frumoasă poezie din limba romînă, Eminescu dedică mării un imn de cea mai aleasă esență. Asociem evlavia acestor rînduri la prinosul de admirație și închinăciune aduse geniului său de întreg neamul romînesc.

D. O.